

بخش (ث) تولید نباتات مزرعه ای

درس اول: غلات (گياهان
گندمی): بذر گندم

اصطلاحات

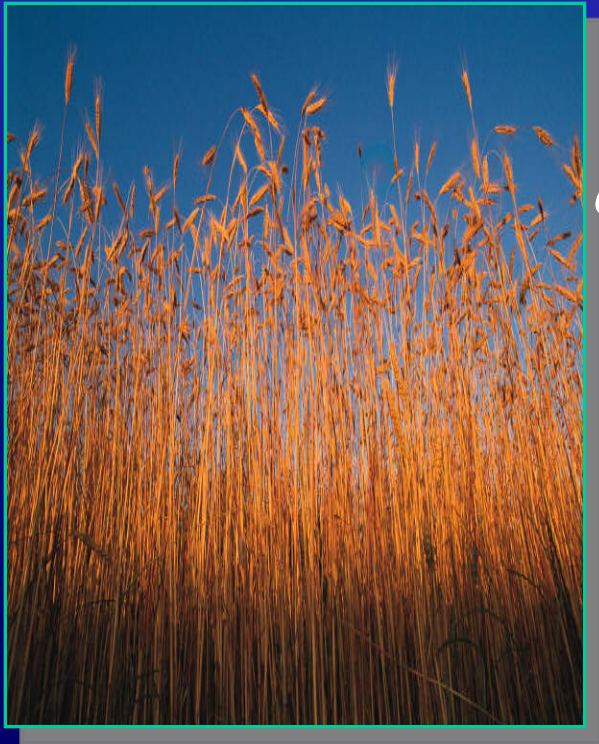
Microsoft.com

- گندم درم durum
- سیمولینا
- سفتی دانه
- خرد شدن
- گندم بهاری
- گندم زمستانی

هدف ۱

گندم و موارد استعمال آن را تشخیص
نمائید.

گندم چیست و چگونه مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

■ گندم از مهمترین غله جات بشمار می رود این نبات در همه مناطق افغانستان بذر می‌گردد. گندم نبات عمده و غذای ملی میباشد گندم عموماً برای استفاده انسان بذر می‌گردد.

■ 80 فیصد تولیدات افغانستان را گندم تشکیل می‌دهد.

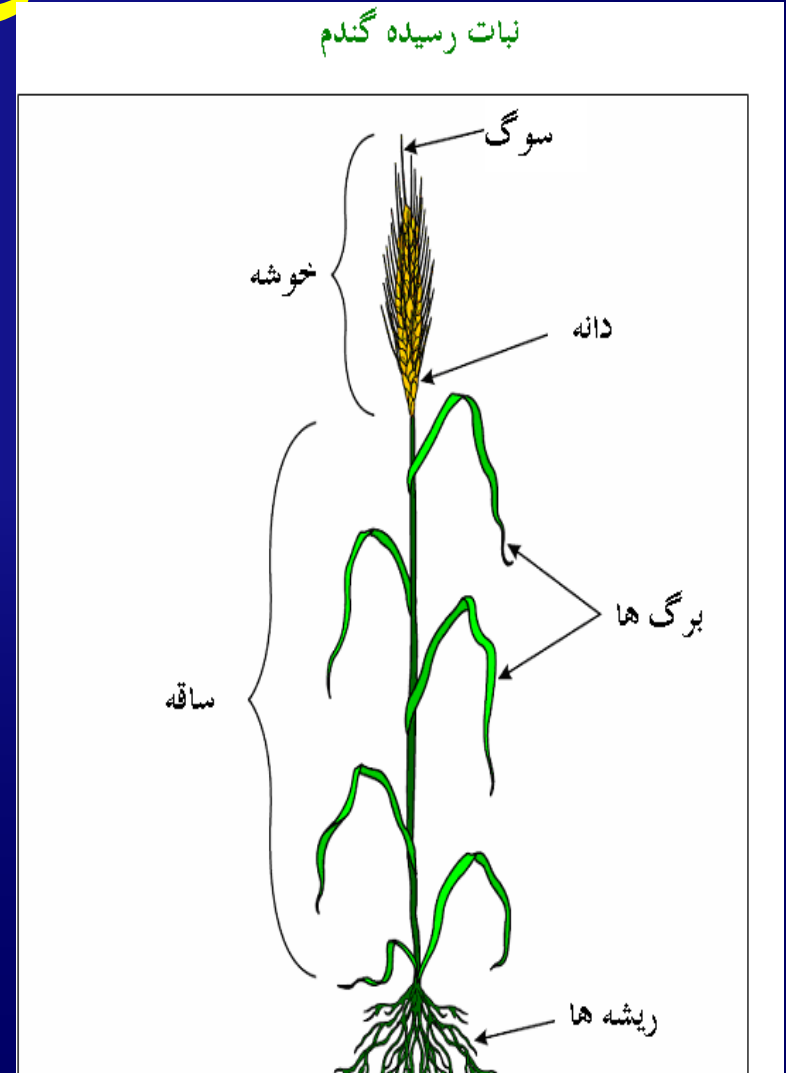
گندم چیست و چگونه مورد استفاده قرار می گیرد؟

- رسیده گندم از ریشه ها، ساقه، برگ و خوشه تشکیل می شود.
- خوشه گندم، دانه و سوگ را دربر می گیرد.
- تخم گندم را دانه گویند. در یک خوشه گندم در حدود ۵۰ دانه می باشد که ۶۸۰۴ دانه یک کیلوگرام را تشکیل می دهد.

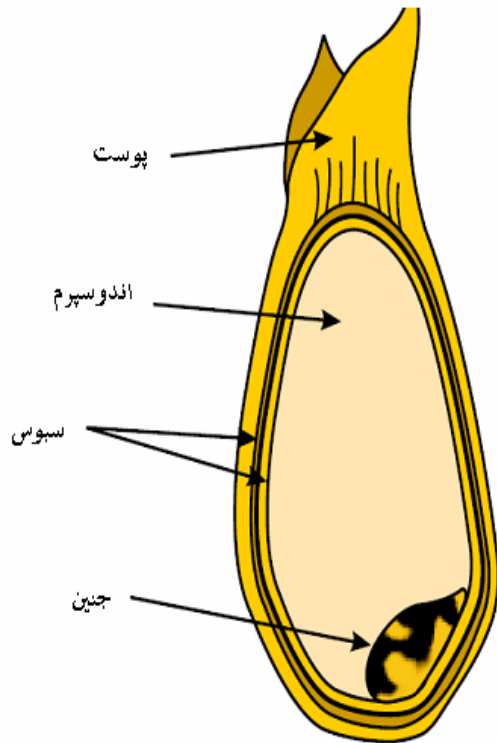
گندم چیست و چگونه مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

سه نوع خوشه گندم وجود دارد: خوشه عادی که دراز و دارای سوگ می‌باشد، خوشه ای بنام "کلب" که کوتاه بوده و سوگ نه دارد و خوشه ای بنام درم (durum) که خوشه سوگ دار و دارای دانه های سخت می‌باشد.

گندم چیست و چگونه مورد استفاده قرار می گیرد؟

اجزای دانه گندم

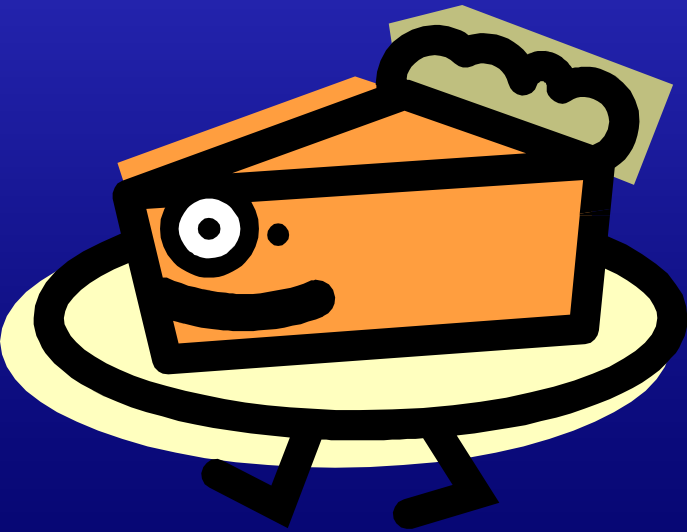
اجزای دانه گندم عبارت از سبوس، آندوسپرم، پوست و جنین است.

گندم چیست و چگونه مورد استفاده قرار می گیرد؟

- گندم عمدتاً برای مصرف انسانها بذر می گردد.
- گندمی که کشت می گردد اکثراً آرد می شود.

گندم چیست و چطور مورد استفاده قرار می گیرد؟

- از آرد بعداً نان، کلوچه ها، پاستا، شیرینی و کیک تهیه می گردد .

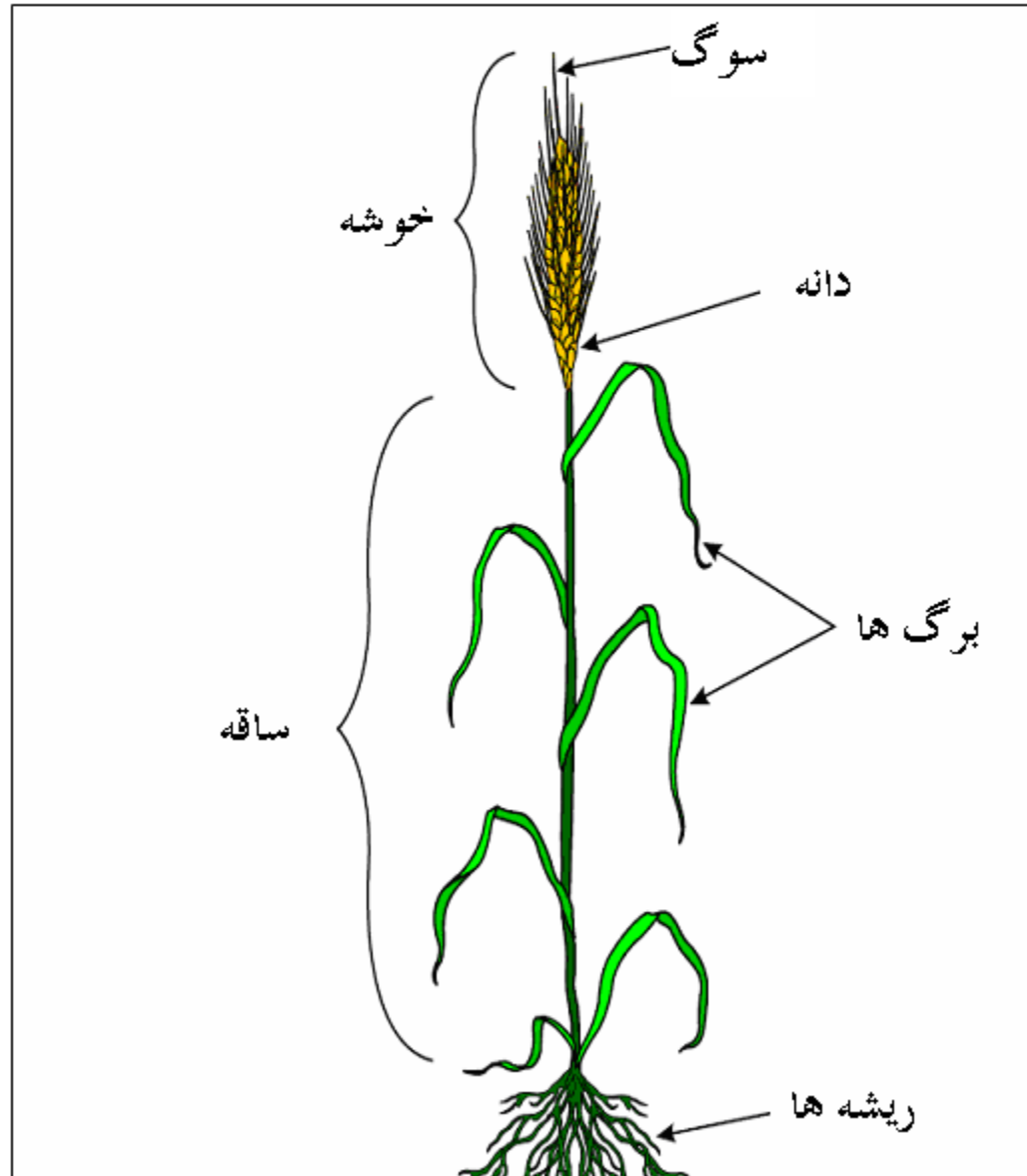
- همچنان از گندم مواد غذایی، الکل، گلوکز نیز بدست می آید.

گندم چیست و چگونه مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

گندم بمثابه منبع علوفه سبز نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد .
اما بعد از رفع حاصل، گاه ای که باقی می‌ماند نیز بمثابه علوفه استعمال می‌گردد. در کشورهای دیگر، از گاه گندم بمثابه بسترخواب برای مواشی استفاده صورت می‌گیرد.

نبات رسیده گندم

هدف ۲

تشخیص ساحات و مناطقی که در آن
گندم بذر می‌گردد

گندم در کجا کشت می گردد؟

- گندم زمستانی معمولاً در مناطق سرد بذر می گردد، گرچه بذر بعضی از گندم های بهاری در مناطق و ساحات سرد نیز رواج دارد.
- در زمینه دو نوع گندم وجود دارد، گندم بهاری و گندم زمستانی. این انواع یا دسته ها نظر به وقت بذر باهم تفاوت دارد که این امر نیز تعیین می نماید که گندم در کجا می تواند بذر گردد.

گندم در کجا کشت می گردد؟

- گندم بهاری در فصل بهار بذر می گردد، در فصل تابستان نمو می کند و در اوایل فصل تیرماه به پختگی می رسد.
- گندم زمستانی در تیرماه بذر می گردد، در طول زمستان شکل گیری می کند و در فصل بهار بسرعت نمو می نماید.
- ۹۰ فیصد گندم در افغانستان را گندم زمستانی و ۱۰ فیصد را گندم بهاری تشکیل می دهد.

هدف ۳

انواع مختلف گندم را
تشریح نمائید

کدام انواع مختلف گندم وجود دارد؟

- گندم را می توان بر اساس وقت بذر، رنگ و سفتی (سختی) دانه طبقه بندی نمود .

وقت بذر، یا طبقه بندی فصلی، گندم بهاری و گندم زمستانی را دربر می گیرد.

کدام انواع مختلف گندم وجود دارد؟

- طبقه بندی براساس رنگ مشتمل است بر گندم دانه سرخ و گندم دانه سفید.
- همچنان گندم بمتابه دانه نرم و دانه سخت یا سفت طبقه بندی می گردد.
- سفتی یا سختی دانه، رنگ و فصل را می توان بخاطر توسعه محدوده انواع گندم، دو رگه نمود.

کدام انواع مختلف گندم وجود دارد؟

- رنگ تخم، تخم را به رنگ های سرخ و سفید طبقه بندی می نماید.

- سفتی دانه عبارت از روشی است که بخاطر تشخیص گندم بر اساس سخت یا سفت بودن آندرو اسپرم، مورد استفاده قرار می گیرد .

- گندم به انواع نرم و سخت طبقه بندی می گردد.

کدام انواع مختلف گندم وجود دارد؟

- گندم نرم معمولاً در کیک و کلوچه ها مورد استفاده قرار می گیرد زیرا از چنین گندم آرد دارای ترکیب بسیار میده بدست می آید.

کدام انواع مختلف گندم وجود دارد؟

از گندم سخت آرد درشت بدست می آید که چنین آرد برای پختن نان مورد استفاده قرار می گیرد.

گندم *durum* درم عبارت از گندم سخت است که عمدتاً در تهیه سیمولینا از آن استفاده بعمل می آید.

سیمولینا آرد دانه پی است که برای تهیه انواع مختلف پاستا مورد استفاده قرار می گیرد .

طبقه بندی گندم

وقت بذرا فصل

- بهار
- زمستان

رنگ

- سرخ
- سفید

سختی دانه

- سخت
- نرم

هدف ۴

عملکردهای زراعتی تولید گندم را
تشریح نمائید

کدام عملکردهای زراعتی تولید گندم وجود دارد؟

- عملکردهای زراعتی عبارت از طرز العمل های است که در تولید نبات مورد اجراء قرار می گیرد.

- عملکردهای زراعتی برای گندم سرخ/سفید، نرم/سخت، و زمستانی/بهاری مشابه می باشد، اما نظر به آب و هوا و منطقه فرق می کند.

کدام عملکردهای زراعتی تولید گندم وجود دارد؟

• نوع عبارت از موجودات ذره بینی نبات است که بذر گردیده و خصوصیات خود را هنگام تکثیر یا تولید دوباره حفظ می نماید .

• هنگام بذر گندم، انتخاب نوع باید بر اساس تطابق اقلیمی، حاصل، مقاومت در برابر امراض، مقاومت در برابر افات، ارتفاع نبات و سختی زمستان، صورت گیرد .

کدام عملکردهای زراعتی تولید گندم وجود دارد؟

- تولید موفق گندم، نتیجه مستقیم بذر درست تلقی می گردد.
- در زمینه سه عامل به بذر، تاریخ بذر، آماده ساختن بستر تخم و اندازه تخم ریز و عمق، ارتباط دارد.

کدام عملکردهای زراعتی تولید گندم وجود دارد؟

- تاریخ های بذر نظر به فصل گندم، زمستان یا بهار تعیین می گردد.
- گندم زمستانی در تیرماه قبل از آغاز فصل زمستان بذر می گردد.

کدام عملکردهای زراعتی تولید گندم وجود دارد؟

- گندم باید در بستر تخم قبلاً آماده شده بذر گردد.

- بستر یا محل نموی گندم می تواند با برگرداندن خاک و هموار ساختن زمین با استفاده کردن از ابزار آماده گردد .

- در بعضی نقاط جهان، بخاطر انجام عملیات بزرگ، زمین با استفاده از اسکنه شخم زده می شود و به تعقیب آن از کلوخ شکن (ماله) استفاده صورت می گیرد.

- هر دو شیوه کلوخ های خاک را کاهش داده و بستر تخم خوب را فراهم می نماید. برگرداندن زمین قبل از بذر نیز در کاهش احتمال نموی گیاه هرزه کمک می کند.

کدام عملکردهای زراعتی تولید گندم وجود دارد؟

- گندم باید در خاک مرطوب بذر گردیده و قبل از استفاده از شاخی باید بطور مساویانه پخش گردد .

- در صورت ساحه بزرگ، از ماشین های بذر پاشی بخاطر پخش یکسان تخم می توان استفاده نمود.

کدام عملکردهای زراعتی تولید گندم وجود دارد؟

- ماشین های بذر پاشی تقریباً 15.24 سانتی متر از هم جدا بوده و می تواند از 9.1 الی 45.4 کیلوگرام تخم را در هر 0.4 هکتار زمین بذر نماید. نیم کیلوگرام تخم گندمی می تواند از ۱۲۰۰۰ الی ۲۰۰۰۰ تخم را دربر گیرد.

کدام عملکردهای زراعتی تولید گندم وجود دارد؟

- یک نبات سالم گندم به کود خوب و سطح مناسب pH نیاز دارد.

- آزمایشات خاک در تعیین pH سطح ماده مغذی مورد استفاده قرار می گیرد

- گندم از خاک های دارای اسید اندکی خوب نمو می کند. تعیین زمان برای استعمال مواد مغذی به اندازه استعمال این مواد اهمیت دارد .

- نایتروجن باید قبل از بذر و رشد غله استعمال گردد.

کدام عملکردهای زراعتی تولید گندم وجود دارد؟

- نبات گندم در معرض یک تعداد آفات قرار دارد.
- امراض عادی گندم عبارت است از قارچ، پوسیدگی ریشه، خاکسترک و پوستک.
- آفات عادی گندم عبارت است از ملخ، افات، شپشک گندم.
- عملکردهای زراعتی، استفاده درست از تخم و استعمال ادویه های ضد افات می تواند بخاطر اداره آفات در گندم مورد استفاده قرار گیرد.

کدام عملکردهای زراعتی تولید گندم وجود دارد؟

- برداشت حاصل گندم بعد از پخته شدن خوشه گندم صورت گیرد.
- گندم باید قبل از (شترینگ) درو گردد. شترینگ مرحله ای است که در آن دانه های پخته شده از خوشه گندم میریزند.
- گندم حین درو باید 12.5 فیصد رطوبت داشته باشد. گندمی که با فیصدی بیشتر درو می گردد می تواند بطور مصنوعی خشک گردد.

کدام عملکردهای زراعتی تولید گندم وجود دارد؟

- شما می توانید که شیوه قدیمی امتحان را اتخاذ نموده و سخت یا نرم بودن دانه را با دندان معلوم کنید تا تشخیص گردد که آیا گندم برای رفع حاصل آماده است یا خیر. اگر گندم سخت باشد، پس برای رفع حاصل آماده است، اگر تر و نرم باشد، پس برای درو کردن آماده نمی باشد.

کدام عملکردهای زراعتی تولید گندم وجود دارد؟

• بخاطر درو گندم از داس کار گرفته و گندم را حد اقل با فاصله دو یا سه انچ از زمین درو کنید. گندم را بشکل دسته های بزرگ یا خرمن انبار نموده و هر دسته را با ریسمان قوی بسته نمائید. دسته ها را بطور عمودی در ساحه ای انبار نمائید که از رطوبت مصئون بماند. گندم باید قبل از خرمن کوبی و باد کردن برای جدا کردن غله از تخم، بصورت مکمل خشک گردد. خرمن کوبی و باد کردن گندم بطور عنعنوی از طریق باد کردن گندم حین وزش باد صورت می گیرد. غله یا دانه سنگین واپس روی فروش میافتد، در حالیکه باد پوشال و خاک را دور میبرد.

خرمن های گندم

کدام عملکردهای زراعتی تولید گندم وجود دارد؟

- در عملیات بزرگ، با استفاده از ماشین درو که دسته ها را قطع نموده و دانه ها را جدا می کند، کار گرفته میشود.

